C/2024/6798

13.11.2024

IZVEDBENI SKLEP KOMISIJE

z dne 12. novembra 2024

o sprejetju delovnega programa o izvajanju Direktive 2010/40/EU za obdobje 2024–2028

(C/2024/6798)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Direktive 2010/40/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2010 o okviru za uvajanje inteligentnih prometnih sistemov v cestnem prometu in za vmesnike do drugih vrst prevoza ([1]) ter zlasti člena 4a(1) Direktive,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Z Direktivo (EU) 2023/2661 ([2]) je bila spremenjena Direktiva 2010/40/EU in uveden nov člen 4a, ki od Komisije zahteva, da do 21. decembra 2024 sprejme delovni program o izvajanju Direktive 2010/40/EU. Ta delovni program je določen v Prilogi k temu sklepu ter opredeljuje cilje in časovni okvir dejavnosti, ki jih namerava izvajati Komisija, pri čemer je posebni poudarek na morebitnem sprejetju skupnih specifikacij na štirih prednostnih področjih iz Direktive 2010/40/EU in na morebitni spremembi Priloge III k navedeni direktivi.

(2) V členu 4a(2) Direktive 2010/40/EU je določeno tudi, da Komisija sprejme nov delovni program pred vsakim nadaljnjim petletnim podaljšanjem pooblastila za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 12(2). Ker bi bilo treba naslednje petletno podaljšanje pooblastila za sprejemanje delegiranih aktov na Komisijo prenesti do 20. decembra 2028, zajema delovni program iz tega sklepa obdobje 2024–2028.

(3) S Sklepom Komisije C(2022) 9140 final ([3]) o posodobitvi delovnega programa v zvezi z ukrepi iz člena 6(3) Direktive 2010/40/EU je bil sprejet delovni program za obdobje 2022–2027. Ob upoštevanju novih zahtev za delovni program, uvedenih s členom 4a(1) Direktive 2010/40/EU, in dejstva, da bodo preostale načrtovane dejavnosti iz delovnega programa za obdobje 2022–2027 prenesene v ta delovni program, bi bilo treba Sklep C(2022) 9140 final razveljaviti.

(4) Komisija bo v okviru dejavnosti iz delovnega programa izvedla ustrezna posvetovanja, tudi na ravni strokovnjakov, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje ([4]).

(5) Ukrepi iz tega sklepa so v skladu z mnenjem Odbora za evropske inteligentne prometne sisteme –

SKLENILA:

Člen 1

Sprejme se delovni program o izvajanju Direktive 2010/40/EU za obdobje 2024–2028, kot je določen v Prilogi.

([1]) UL L 207, 6.8.2010, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/40/oj.
([2]) Direktiva (EU) 2023/2661 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. novembra 2023 o spremembi Direktive 2010/40/EU o okviru za uvajanje inteligentnih prometnih sistemov v cestnem prometu in za vmesnike do drugih načinov prevoza (UL L, 2023/2661, 30.11.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2661/oj).
([3]) Sklep Komisije C(2022) 9140 final z dne 13. decembra 2022 o posodobitvi delovnega programa v zvezi z ukrepi iz člena 6(3) Direktive 2010/40/EU za obdobje 2022–2027.
([4]) UL L 123, 12.5.2016, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

Člen 2

Sklep Komisije C(2022) 9140 final se razveljavi.

V Bruslju, 12. novembra 2024

Za Komisijo
Wopke HOEKSTRA
član Komisije

PRILOGA

Kazalo

Stran

1. Uvod ... 3

2. Področje uporabe in časovni okvir delovnega programa ... 3

3. Opis in časovni okvir predlaganih dejavnosti ... 4

3.1. Naloge Komisije v zvezi s spremembo Direktive 2010/40/EU ... 4

3.2. Podroben opis predlaganih dejavnosti ... 4

3.2.1. Kooperativni inteligentni prometni sistemi (C-ITS) ... 4

3.2.2. Sistem eCall – morebitna razširitev na druge kategorije vozil ... 4

3.2.3. Razvoj identifikatorjev za multimodalna vozlišča dostopa ... 5

3.2.4. Izboljšane storitve upravljanja prometa in incidentov ... 5

3.2.5. Revizija obstoječih specifikacij za osnovne splošne prometne informacije v zvezi z varnostjo v cestnem prometu ... 6

3.2.6. Revizija obstoječih specifikacij za storitve obveščanja glede varnih in varovanih parkirišč za tovornjake in komercialna vozila ... 7

3.2.7. Sprememba Priloge III k Direktivi 2010/40/EU ... 7

4. Sprememba delovnega programa ... 8

1. UVOD

Z začetkom veljavnosti Direktive 2010/40/EU Evropskega parlamenta in Sveta ([1]), tj. avgusta 2010, je Komisija začela izvajati prvi delovni program ([2]), ki je bil osredotočen predvsem na sprejetje specifikacij za prednostne ukrepe iz navedene direktive. Delovni program je bil nato dvakrat posodobljen, in sicer za obdobji 2017–2022 ([3]) in 2022–2027 ([4]), vanj pa so bili vključeni novi ukrepi v skladu s členom 6(3) navedene direktive.

V členu 4a Direktive 2010/40/EU, ki je bil uveden z Direktivo (EU) 2023/2661 Evropskega parlamenta in Sveta ([5]), je določeno, da mora Komisija delovni program sprejeti do 21. decembra 2024.

2. PODROČJE UPORABE IN ČASOVNI OKVIR DELOVNEGA PROGRAMA

V tem delovnem programu so opredeljene dejavnosti, ki jih načrtuje Komisija za izvajanje Direktive 2010/40/EU. Te dejavnosti vključujejo pregled s strokovnjaki iz držav članic, da se opredeli njihovo področje uporabe, ob upoštevanju obstoječih sektorskih pravil ter medsektorske zakonodaje in pobud o podatkih.

V tem delovnem programu so navedene dejavnosti, ki jih bo Komisija izvajala, zlasti z namenom morebitnega sprejetja skupnih specifikacij na štirih prednostnih področjih iz Direktive 2010/40/EU in morebitne spremembe Priloge III k navedeni direktivi. Program vsebuje opis in nezavezujoč časovni okvir za vse dejavnosti.

([1]) Direktiva 2010/40/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2010 o okviru za uvajanje inteligentnih prometnih sistemov v cestnem prometu in za vmesnike do drugih vrst prevoza (UL L 207, 6.8.2010, str. 1).
([2]) C(2011) 289 final.
([3]) C(2018) 8264 final.
([4]) C(2022) 9140 final.
([5]) Direktiva (EU) 2023/2661 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. novembra 2023 o spremembi Direktive 2010/40/EU o okviru za uvajanje inteligentnih prometnih sistemov v cestnem prometu in za vmesnike do drugih načinov prevoza (UL L, 2023/2661, 30.11.2023, str. 1).

Dejavnosti lahko vodijo do standardizacijskih ukrepov, podpornih ukrepov ali skupnih specifikacij, to pa je odvisno od potreb in stopnje zrelosti. Skupne specifikacije bi lahko bile v obliki novega delegiranega akta ali spremembe obstoječega delegiranega akta. Poleg tega lahko več dejavnosti privede do sprejetja specifikacij v skladu s skupnim delegiranim aktom.

Ta delovni program velja za obdobje 2024–2028.

3. OPIS IN ČASOVNI OKVIR PREDLAGANIH DEJAVNOSTI

3.1 Naloge Komisije v zvezi s spremembo Direktive 2010/40/EU

V spodnji tabeli je prikazan splošni pregled glavnih nalog Komisije v obdobju 2024–2028, ki izhajajo iz Direktive 2010/40/EU, kakor je bila spremenjena z Direktivo (EU) 2023/2661.

Naloge	2024	2025	2026	2027	2028
Sprejetje delovnega programa					
Sprejetje skupne predloge za poročanje držav članic in ključnih kazalnikov uspešnosti					
Prenovitev Evropske svetovalne skupine za ITS (EIAG)					
Poročanje o napredku pri izvajanju (2026) in prenesenih pooblastilih (2028)					
Revizija Direktive 2010/40/EU					

3.2 Podroben opis predlaganih dejavnosti

3.2.1 *Kooperativni inteligentni prometni sistemi (C-ITS)*

Opis:

Namen te dejavnosti je po potrebi sprejeti skupne specifikacije EU, da se zagotovijo združljivost, interoperabilnost in kontinuiteta pri uvajanju in operativni uporabi storitev C-ITS po vsej EU, ki temeljijo na zaupanja vredni in varni komunikaciji.

Predvidene specifikacije EU:

— specifikacije za sistem EU za upravljanje varnostnih poverilnic C-ITS,

— specifikacije za harmonizirane storitve C-ITS,

— specifikacije za spodbujanje razvoja in izvajanja C-ITS, zlasti za podpiranje kooperativne, povezane in avtomatizirane mobilnosti.

V okviru te dejavnosti, ki zajema vse vrste vozil in uporabnikov, se bo med drugim proučila zrelost storitev za reševalna vozila, javna prevozna sredstva, ranljive udeležence v prometu, kot so dvokolesna motorna vozila in kolesa, cestne delavce, težka tovorna vozila, kombinirana vozila in avtomobile. Vključevala bo tudi elemente lokalne in centralne infrastrukture (obcestne enote in centralne postaje C-ITS). Dejavnost se bo začela s pregledom, ki se bo izvajal v sodelovanju s strokovnjaki iz držav članic, da bi dodatno pojasnili področje uporabe, tj. opredelili storitve, vključno s sinergijami s storitvami zagotavljanja osnovnih splošnih informacij v zvezi z varnostjo v cestnem prometu. Temu naj bi sledila izvedba podporne študije.

(Prednostno področje IV iz Direktive 2010/40/EU)

Časovni okvir:

2024–2027

3.2.2 *Sistem eCall – morebitna razširitev na druge kategorije vozil*

Opis:

Kot je bilo napovedano v celoviti strategiji Komisije za trajnostno in pametno mobilnost ([6]) (ukrep št. 75) in po prilagoditvi pravnega okvira sistema eCall novim paketno komutiranim elektronskim komunikacijskim tehnologijam leta 2024, bo v okviru te dejavnosti proučeno, ali je treba prilagoditi centre za obveščanje zaradi morebitne razširitve sistema eCall na druge kategorije vozil (kot so težka tovorna vozila, avtobusi, dvokolesna motorna vozila in kmetijski traktorji).

Ta dejavnost je odvisna od razvoja obstoječega pravnega okvira centrov za obveščanje za eCall in sistemov eCall, vgrajenih v vozilo ([7]), to pa vključuje zakonodajo, ki presega direktivo o inteligentnih prometnih sistemih. Morebitno razširitev sistema eCall na druge kategorije vozil bi bilo treba podpreti z oceno učinka, ki bi zajemala vse vidike tega sistema. Zlasti bi bilo treba upoštevati potrebne spremembe specifikacij za centre za obveščanje v skladu z Direktivo 2010/40/EU.

(Prednostno področje III iz Direktive 2010/40/EU)

Časovni okvir:

2025–2028

3.2.3 *Razvoj identifikatorjev za multimodalna vozlišča dostopa*

Opis:

Cilj te dejavnosti je spodbujati oblikovanje edinstvenih identifikatorjev EU za vozlišča dostopa (za linijski prevoz in prevoz na zahtevo, kadar je ustrezno). Uvedba edinstvenih identifikatorjev EU bi podprla razvoj multimodalnih storitev, tudi storitev izdajanja vozovnic, in olajšala izvajanje delegirane uredbe o storitvah zagotavljanja večmodalnih potovalnih informacij ([8]) v skladu z Direktivo 2010/40/EU.

Prvi korak v okviru dejavnosti sta pregled obstoječih orodij za identifikacijo vozlišč dostopa ter proučitev načina za nadaljnji razvoj edinstvenih identifikatorjev EU. Natančneje, s proučitvijo bo pregledana trenutna razpoložljivost identifikatorjev za vozlišča dostopa v državah članicah, medtem ko bo v okviru drugega koraka predlagan način za opredelitev edinstvenih identifikatorjev EU za ta vozlišča.

Pripravljalno delo bi bilo treba izvajati s projektom tehnične pomoči v okviru Instrumenta za povezovanje Evrope. O nadaljnjih ukrepih, kot je morebitno sprejetje specifikacij EU v skladu z Direktivo 2010/40/EU, bi bilo treba razpravljati s strokovnjaki iz držav članic na podlagi priporočil iz tega projekta.

(Prednostno področje I iz Direktive 2010/40/EU)

Časovni okvir:

2025–2027

3.2.4 *Izboljšane storitve upravljanja prometa in incidentov*

Opis:

Pri tej dejavnosti bo proučena potreba po nadaljnjem razvoju na prednostnem področju II iz Direktive 2010/40/EU, zlasti za izboljšanje storitev upravljanja prometa in incidentov.

Več pobud na tem področju je že v teku. Te vključujejo priporočila in delo Foruma za digitalni promet in logistiko v zvezi z omogočanjem izmenjave podatkov v multimodalni logistiki in dobavnih verigah, ki zajemajo brezpapirni promet, informacijske sisteme za tovorne koridorje in elektronske informacije o prevozu blaga. Cilj je oceniti potrebo po dopolnilnih ukrepih, zlasti takih, ki spodbujajo standardizirane pretoke informacij ali vmesnike med prometnimi informacijskimi/nadzornimi centri in različnimi deležniki ITS. To lahko vključuje standardizirano (in čezmejno) izmenjavo informacij o lokacijah in poteh nevarnega tovora ter standardizirano izmenjavo informacij o rešitvah za mikromobilnost, tudi za kolesarjenje (npr. količine, modeli, parkiranje in infrastruktura).

([6]) COM(2020) 789 final.

([7]) https://transport.ec.europa.eu/transport-themes/intelligent-transport-systems/road/action-plan-and-directive/interoperable-eu-wide-ecall_en.

([8]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/1926 z dne 31. maja 2017 o dopolnitvi Direktive 2010/40/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z opravljanjem storitev zagotavljanja večmodalnih potovalnih informacij po vsej EU (UL L 272, 21.10.2017, str. 1).

V okviru C-ITS in avtomatizacije ter v skladu s priporočili druge faze platforme C-ITS bo morda potrebnih več ukrepov v zvezi s podatki, standardi in postopki.

Ta dejavnost se bo začela leta 2024 s študijo Komisije, da bi proučila, opredelila, analizirala in ocenila potrebo po nadaljnjih ukrepih v zvezi z izboljšanimi storitvami upravljanja prometa in incidentov. Izboljšane storitve upravljanja prometa in incidentov so priložnost za boljše usklajevanje in upravljanje prometa v cestnem omrežju, kar omogoča optimalno uporabo cestnih zmogljivosti. Te storitve vključujejo napredne tehnologije, ki spremljajo in nadzorujejo prometne razmere in incidente ter se nanje odzivajo v realnem času.

V študiji bo upoštevan napredek, ki je bil že dosežen v okviru različnih evropskih pobud, kot je Forum za digitalni promet in logistiko, ter pri nacionalnih projektih, zlasti tistih, ki se nanašajo na boljše upravljanje prometa, kot je projekt Socrates 2.0, ki ga sofinancira IPE ([9]).

O nadaljnjih možnih korakih, kot so standardizacijski ukrepi, podporni ukrepi ali skupne specifikacije, se bo razpravljalo s strokovnjaki držav članic na podlagi priporočil iz študije.

(Prednostno področje II iz Direktive 2010/40/EU)

Časovni okvir:

2024–2026

3.2.5 *Revizija obstoječih specifikacij za osnovne splošne prometne informacije v zvezi z varnostjo v cestnem prometu*

Opis:

Pri tej dejavnosti bo proučena možnost revizije Delegirane uredbe Komisije (EU) št. 886/2013 ([10]), da bi dodatno podprli brezplačno zagotavljanje osnovnih splošnih informacij uporabnikom v zvezi z varnostjo v cestnem prometu. Ob upoštevanju obstoječih sektorskih predpisov ter medsektorske zakonodaje in pobud o podatkih se bo v okviru dejavnosti zlasti obravnavalo naslednje:

— poenostavitev in uskladitev obveznosti poročanja iz Uredbe (EU) št. 886/2013 z obveznostmi poročanja iz Direktive 2010/40/EU,

— morebitno vključevanje rezultatov projektov sodelovanja med državami članicami, npr. v zvezi z opredelitvami, skladnostjo in inšpekcijskimi pregledi, metapodatki in standardi, v področje uporabe Uredbe (EU) št. 886/2013,

— morebitno dodajanje vrst dogodkov, kot so „konec kolone“ ali „približevanje reševalnih vozil“,

— morebitna razširitev geografskega področja uporabe Uredbe (EU) št. 886/2013,

— posodobitev uredbe in upoštevanje povezanega razvoja, med drugim razvoja, doseženega v okviru projektov NAPCORE ([11]) in Data for Road Safety ([12]), razvoja zakonodaje UN/ECE, razvoja, ki izhaja iz izvajanja uredbe o splošni varnosti ([13]) in direktive o izboljšanju varnosti cestne infrastrukture ([14]), ter razvoja zakonodaje in njene uvedbe na področju C-ITS.

([9]) https://trimis.ec.europa.eu/project/socrates-20.

([10]) Delegirana uredba Komisije (EU) št. 886/2013 z dne 15. maja 2013 o dopolnitvi Direktive 2010/40/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi s podatki in postopki za, po možnosti, brezplačno zagotavljanje osnovnih splošnih informacij uporabnikom v zvezi z varnostjo v cestnem prometu (UL L 247, 18.9.2013, str. 6).

([11]) *National Access Point Coordination Organisation for Europe* (Koordinacija nacionalnih točk dostopa za Evropo) – https://napcore.eu.

([12]) *Data for Road Safety* (Podatki o prometni varnosti) – https://www.dataforroadsafety.eu.

([13]) Uredba (EU) 2019/2144 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. novembra 2019 o zahtevah za homologacijo motornih vozil in njihovih priklopnikov ter sistemov, sestavnih delov in samostojnih tehničnih enot, namenjenih za taka vozila, v zvezi z njihovo splošno varnostjo in zaščito potnikov v vozilu ter izpostavljenih udeležencev v cestnem prometu (UL L 325, 16.12.2019, str. 1).

([14]) Direktiva (EU) 2019/1936 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2019 o spremembi Direktive 2008/96/ES o izboljšanju varnosti cestne infrastrukture (UL L 305, 26.11.2019, str. 1).

V ta namen namerava Komisija leta 2025 začeti študijo za pripravo te revizije.

(Prednostno področje III iz Direktive 2010/40/EU)

Časovni okvir:

2024–2026

3.2.6 *Revizija obstoječih specifikacij za storitve obveščanja glede varnih in varovanih parkirišč za tovornjake in komercialna vozila*

Opis:

Pri tej dejavnosti bo proučena možnost revizije Delegirane uredbe Komisije (EU) št. 885/2013 ([15]), da bi dodatno podprli zagotavljanje storitev obveščanja glede varnih in varovanih parkirišč za tovornjake in komercialna vozila. Ob upoštevanju obstoječih sektorskih predpisov ter medsektorske zakonodaje in pobud o podatkih se bo v okviru dejavnosti zlasti obravnavalo naslednje:

— poenostavitev in uskladitev obveznosti poročanja iz Uredbe (EU) št. 885/2013 z obveznostmi poročanja iz Direktive 2010/40/EU,

— morebitno vključevanje rezultatov projektov sodelovanja med državami članicami, npr. v zvezi z opredelitvami podatkov, skladnostjo in inšpekcijskimi pregledi, metapodatki in standardi, v področje uporabe Uredbe (EU) št. 885/2013,

— morebitna razširitev geografskega področja uporabe Uredbe (EU) št. 885/2013,

— posodobitev uredbe in upoštevanje povezanega razvoja, med drugim razvoja, doseženega v okviru projekta NAPCORE, ter razvoja zakonodaje, kot sta Delegirana uredba (EU) 2022/1012 ([16]) in Uredba (EU) 2024/1679 Evropskega parlamenta in Sveta ([17]) o TEN-T.

V ta namen mora Komisija leta 2026 začeti študijo za pripravo te revizije.

(Prednostno področje III iz Direktive 2010/40/EU)

Časovni okvir:

2026–2027

3.2.7 *Sprememba Priloge III k Direktivi 2010/40/EU*

Opis:

V skladu s členom 7 Direktive 2010/40/EU je namen te dejavnosti določiti veljavne datume za vrste podatkov iz Priloge III, in sicer za:

— predpise za dostavo blaga,

— smer vožnje na voznih pasovih s spremenljivo smerjo vožnje,

— trajne prepovedi za vožnjo,

— meje omejitev, prepovedi ali obveznosti z območno veljavnostjo, trenutno stanje dostopa in pogoji za promet na urejenih prometnih območjih,

([15]) Delegirana uredba Komisije (EU) št. 885/2013 z dne 15. maja 2013 o dopolnitvi Direktive 2010/40/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z zahtevami za zagotavljanje storitev obveščanja glede varnih in varovanih parkirišč za tovornjake in komercialna vozila (UL L 247, 18.9.2013, str. 1).

([16]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/1012 z dne 7. aprila 2022 o dopolnitvi Uredbe (ES) št. 561/2006 Evropskega parlamenta in Sveta glede določitve standardov, v katerih so podrobno opredeljeni raven storitve in varnosti varnih in varovanih parkirišč, ter postopkov za njihovo certificiranje (UL L 170, 28.6.2022, str. 27).

([17]) Uredba 2024/1679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o smernicah Unije za razvoj vseevropskega prometnega omrežja, spremembi uredb (EU) 2021/1153 in (EU) št. 913/2010 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1315/2013 (UL L, 2024/1679, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1679/oj).

— lokacijo opredeljenih vozlišč dostopa za vse načine linijskega prevoza, vključno z informacijami o dostopnosti vozlišč dostopa in poti znotraj prestopne postaje (na primer obstoj dvigal, tekočih stopnic) (za urbana vozlišča, kot so opredeljena v členu 3, točka (p), Uredbe (EU) št. 1315/2013 in navedena v navedeni uredbi, vključno s tistimi, ki jih upravljajo mesta).

Te datume bi bilo treba določiti v delegiranih aktih Komisije o spremembi Priloge III. To bo sledilo analizi stroškov in koristi ter ustreznim posvetovanjem, hkrati pa bo upoštevalo tržni in tehnološki razvoj na ravni EU.

Časovni okvir:

2026–2027

4. SPREMEMBA DELOVNEGA PROGRAMA

Ob upoštevanju napredka, doseženega pri izvajanju delovnega programa, bi se lahko v obdobju 2024–2028 po potrebi predlagale njegove prilagoditve.